

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi sähköturvallisuslain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sähköturvallisuslakia selkeyttämällä sähkö- ja hissitöiden johtajan toimintaedellytyksiä, täsmentämällä sähköturvallisusviranomaisen toimintavaltuuksia sekä tarkentamalla sähkölaitteistojen tarkastusjärjestelmää.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Sähköturvallisuslain (410/1996) 9 §:n 1 momentin mukaan töiden johtajalla tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävistään. Edellä mainitun pykälän 2 momentin mukaan töiden johtajan tulee olla toiminnanharjoittajan palveluksessa tai olla itse toiminnanharjoittaja. Vaatimuksilla on pyritty varmistamaan, että töiden johtajalla on valta vaikuttaa vastuullaan oleviin asioihin ja hänellä on kiinteä kosketus töiden suorittamiseen. Palvelussuhdevaatimus ei käytännössä ole osoittautunut riittäväksi, koska henkilö voi solmia palkkasuhteen lukuisiin eri yrityksiin samanaikaisesti. Käytännössä on syntynyt tilanteita, joissa henkilö on nimetty työn johtajaksi niin monelle toiminnanharjoittajalle, että tosiasiallinen mahdollisuus huolehtia tehtävistä ei ole toteutunut. Tämä on tullut esille sähköturvallisusviranomaisen (Turvatekniikan keskus) vuosittain tekemässä kenttävalvonnassa. Töiden johtaja tulisi aina nimetä toiminnanharjoittajan omasta henkilöstöstä. Tämä ei kuitenkaan aina ole mahdollista varsinkaan pienten yritysten kohdalla, joten on tarpeen määritellä riittävän tarkasti kuinka monelle toiminnanharjoittajalle hen-

kilö voi olla nimettynä töiden johtajaksi samanaikaisesti. Pienten yritysten toiminnan luotettavuuden varmistamiseksi kaikki lausunnonantajat pitivät hyvänä ehdotusta rajata saman henkilön nimeämistä enintään kolmelle toiminnanharjoittajalle samanaikaisesti. Aiemmin mainitun palvelussuhdevaatimuksen velvoitteita ei saisi korvata toimeksiantosopimuksella.

Sähköturvallisuslain 9 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 3 momentti, jonka mukaan rajoitettaisiin saman henkilön nimeämistä töiden johtajaksi korkeintaan kolmelle toiminnanharjoittajalle samanaikaisesti.

Sähköturvallisuslain 26 §:n mukaan sähköturvallisusviranomaisen voi kieltää toiminnan tai asettaa sille rajoituksia, jos toiminnassa ei noudateta tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä. Toiminnan kieltäminen on kuitenkin äärimmäinen keino, jota hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti voidaan soveltaa vain, jos rikkomukset ovat erittäin vakavia ja toistuvia. Toimintakieltohan estäisi käytännössä saajaltaan elinkeinon harjoittamisen. Muita soveltuvia rajoittamiskeinojakaan ei käytännössä juuri ole olemassa.

Sähköturvallisuuslain 26 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 momentti, jonka mukaan sähköturvallisuusviranomaisen voisi määrätä sähköurakoitsijan asentamat sähkölaitteistot varmennustarkastettavaksi voimassa olevien säädösten tarkastusrajoja laajemmin, esimerkiksi myös omakotitalojen tai vastaavien osalta tai sähköturvallisuusviranomaisen voisi määrätä sähkötöiden johtajan suorittamaan uudelleen sähköturvallisuustutkinnon. Edellä mainittuja menettelyjä voitaisiin soveltaa, jos toiminnanharjoittaja ei olisi ylläpitänyt ammattitaitoaan ja toiminnassa havaittaisiin toistuvasti vakavia puutteita.

Sähköturvallisuuslain 30 §:n 2 momentin mukaan sähkölaitteen tai laitteiston tarkastajan on ilmoitettava haltijalle, jos tarkastuksessa havaitaan puutteita, jotka vähentävät laitteen tai laitteiston käytön turvallisuutta. Haltijan velvollisuutena on oma-aloitteisesti korjata havaitut puutteet. Koska korjaustoimenpiteille ei määritellä velvoittavia määräaikoja eikä korjauksista tarvitse tehdä ilmoituksia, tarkastaja saattaa havaita seuraavan määräaikaistarkastuksen yhteydessä, että vakavatkin puutteet ovat vielä korjaamatta.

Sähköturvallisuuslain 30 §:ään ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 ja 3 momentti, joiden mukaan tarkastajan olisi määrättävä uusintatarkastus, jos tarkastuksessa havaittaisiin vakavia puutteita. Uusintatarkastus tulisi tehdä kolmen kuukauden kuluessa. Lisäksi tarkastajan tulisi ilmoittaa sähköturvallisuusviranomaiselle toimintakertomuksessaan uusintatarkastusten kohteiden rakentajat ja yhteenvedo uusintatarkastetuista sähkölaitteistoista. Vakavien puutteiden uusintatarkastusmenettely on käytössä erällä muillakin teknisen tarkastamisen toimialueilla.

Sähköturvallisuuslain 33 a §:n 2 momentin mukaan Sähköturvallisuusviranomaisen voi velvoittaa sähkölaitteiston haltijan korvaamaan tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset, jos sähkölaitteisto osoittautuu 1 momentissa tarkoitetulla tavalla vaaralliseksi. Nykyisessä tilanteessa haltija joutuu korvaamaan tarkastuksen kustannukset, vaikka selkeästi havaittaisiin vaaran tai häiriön aiheutuneen rakentajan toimenpiteistä.

Sähköturvallisuuslain 33 a §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siihen lisättäisiin sähköturvallisuusviranomaiselle oi-

keus velvoittaa sähkölaitteiston rakentaja korvaamaan tarkastuksesta aiheutuneet kustannukset, jos vaara tai häiriö olisi aiheutunut rakentajan toimenpiteistä.

2 Esityksen vaikutukset

Kokonaisuudessaan esityksen taloudelliset vaikutukset eivät olisi merkittäviä voimassa olevaan tilanteeseen verrattuna.

Esityksellä ei olisi myöskään merkittäviä yritys-, organisaatio- tai henkilöstövaikutuksia. Esitys ei toisi merkittäviä muutoksia valvontaviranomaisten toimintaan.

3 Asian valmistelu

3.1 Valmisteluvaiheet

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Esityksen valmisteluun ovat osallistuneet Turvatekniikan keskus ja työ- ja elinkeinoministeriön asettama sähköturvallisuuden neuvottelukunta asiantuntijajäsenineen.

3.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Työ- ja elinkeinoministeriö pyysi esitysluonnoksesta lausunnot seuraavilta tahoilta: oikeusministeriö, opetusministeriö, puolustusministeriö, sisäasiainministeriö, ympäristöministeriö, liikenne- ja viestintäministeriö, maa- ja metsätalousministeriö, opetushallitus, ilmailulaitos, merenkulkulaitos, ratahallintokeskus, Suomen hissiyhdistys, sähköturvallisuuden neuvottelukunta, SESKO ry, Suomen sairaalatekninen yhdistys, Sähkölaitteistojen Kunnossapitoyhdistys.

Lausunnoissa pidettiin esitysluonnosta yleisesti kannatettavana ja ehdotettuja muutoksia tarpeellisena. Lausunnoissa esitetyt kommentit otettiin huomioon jatkovalmistelussa.

Esitys on viimeistelty työ- ja elinkeinoministeriössä.

4 Voimaantulo

Lakimuutos ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on hyväksynyt lain.

Lain 9 §:n 3 momentin kohdalla ehdotetaan kuitenkin siirtymäsäännöstä 1 päivään tammikuuta 2012 asti niille toiminnanharjoittajille, joita edellä mainittu 9 §:n 3 momentti

koskee lain tullessa voimaan. Näin toiminnanharjoittajilla olisi riittävästi aikaa sopeutua lain mukanaan tuomaan nimeämismenettelyn muutokseen.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

sähköturvallisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sähköturvallisuuslain (410/1996) 33 a §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1465/2007, sekä

lisätään 9 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi mainitussa laissa 1465/2007, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, 26 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 2 momentti ja 30 §:ään uusi 2 ja 3 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 4 momentiksi,
 seuraavasti:

9 §

 Sama henkilö saa olla nimettynä enintään kolmen toiminnanharjoittajan sähkö- tai hissitöiden johtajaksi samanaikaisesti.

26 §

 Jos 1 momentissa tarkoitetuissa toimenpiteissä havaitaan vakavia puutteita, sähköturvallisuusviranomaisen voi:

- 1) määrätä määräajaksi sähköurakoitsijan kaikki vähäistä suuremmat sähkölaitteistot varmennustarkastettavaksi, tai
- 2) määrätä sähköurakoitsijan sähkötöiden johtajan suorittamaan uudelleen säännösten tuntemista osoittava turvallisuustutkimus.

30 §

 Jos valtuutettu laitos tai valtuutettu tarkastaja havaitsee varmennustarkastuksessa tai määräaikaistarkastuksessa vakavia puutteita, tarkastajan on määrättävä tarkastuksen kohteena oleva sähkölaitteisto tarkastettavaksi uudelleen. Uusintatarkastus on suoritettava kolmen kuukauden kuluessa tarkastusmääräyksen antamisesta.

Valtuutetun laitoksen ja valtuutetun tarkastajan on ilmoitettava sähköturvallisuusviranomaiselle vuosittain uusintatarkastukseen joutuneiden varmennustarkastettujen kohteiden rakentajat sekä yhteenveto uusintatarkastukseen määrättyistä sähkölaitteistoista.

33 a §

Jos sähköturvallisuusviranomaisen teettää sähkölaitteiston tarkastuksen tai muun vastaavan tutkimuksen ja sähkölaitteisto osoittautuu oleellista 5 §:n tai 5 a luvun mukaista vaaraa tai häiriötä aiheuttavaksi, sähköturvallisuusviranomaisen voi velvoittaa sähkölaitteiston haltijan korvaamaan tarkastuksesta tai tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset. Jos tarkastuksessa havaitaan, että vaara tai häiriö on aiheutunut sähkölaitteiston rakentajan toimenpiteistä, sähköturvallisuusviranomai-

nen voi velvoittaa rakentajan korvaamaan tarkastuksesta tai tutkimuksesta aiheutuneet kustannukset.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Sen, joka on tämän lain voimaantullessa nimettynä sähkö- tai hissitöiden johtajaksi useammalle kuin kolmelle toiminnanharjoittajalle, tulee täyttää 9 §:n 3 momentissa esitetyt vaatimukset 1 päivään tammikuuta 2012 mennessä.

Helsingissä 17 päivänä syyskuuta 2010

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Elinkeinoministeri *Mauri Pekkarinen*